

Krótką historią Bractwa Młodych Miłośników Starych Miast

Ponad 30 lat temu w Krakowie powstał z inicjatywy Pana Franciszka Dębskiego, doświadczonego pedagoga, Krąg Miłośników Starego Krakowa, złożony z uczniów liceów i techników, zainteresowanych poznawaniem zabytków swego miasta.

Poza zwiedzaniem zabytków starej architektury oraz zbiorów muzealnych, młodzi miłośnicy Krakowa uczestniczyli w wystawach plastycznych, spektaklach i koncertach.

Kiedy Krąg odrodził się w roku 1990 okazało się, iż młodzież jak dawniej interesuje się dziejami i zabytkami rodzinnego grodu. Wychodzą z niego w dorosłe życie obywatele znający walory miasta, a także zaangażowani w jego sprawy i problemy.

W styczniu roku 1995 został zwołany Sejmik Młodych Miłośników Starego Krakowa, na którym to młodzież i jej opiekunowie wystąpili z pomysłem podzielenia się swoimi doświadczeniami z mieszkańcami innych zabytkowych miast. Przybyli na niego goście postanowili wykorzystać doświadczenia krakowskie i podpisać się pod deklaracją o następującej treści: "My niżej podpisani (...) w obecności pracowników naukowych i oświatowych muzeów z czternastu zabytkowych miast Polski, zgromadzonych w Krakowie w dniu 30 stycznia 1995 roku, postanawiamy pogłębiać znajomość historii ojczystej, a w szczególności dziejów naszych rodzinnych miast, ich pamiątek pozostałych w architekturze zabytkowej, zbiorach muzeów, archiwów i bibliotekach. (...) Niech nasze krakowskie spotkanie będzie początkiem ruchu młodych miłośników starych miast."

W sierpniu roku 1996 na II Krajowym Spotkaniu Młodych Miłośników Starych Miast powołano ogólnopolską federację grup młodzieży zajmującej się dziejami i zabytkami. Natomiast rok później, bo w lutym roku 1997, przyjęto regulamin federacji, która otrzymała nazwę Bractwa. Regulamin ów głosił między innymi co następuje: "Głównym celem Bractwa jest upowszechnienie wśród młodych mieszkańców znajomości dziejów i zasobów zabytkowych swoich miast, a w szczególności:

- 1. W powiązaniu z dziejami swojego miasta pogłębianie wiedzy z historii Polski i Europy, lepsze poznanie historii sztuki, znajomości funkcjonowania miast i życia ich mieszkańców w przeszłości;*
- 2. Poznanie problemów ochrony zabytków i na miarę swoich możliwości przyczynianie się do ich rozwiązywania;*
- 3. Rozważanie możliwości pełniejszego wykorzystania zabytkowego charakteru miasta i podnoszenie poziomu kulturalnego i gospodarczego jego społeczności;*
- 4. Przystosowanie najbardziej zaangażowanych młodych ludzi do roli popularyzatorów wiedzy o dziejach i zabytkach miasta oraz do działalności w jego samorządzie."*

Kręgi, kluby, koła miłośników starych miast poza Krakowem działają obecnie w Warszawie, Toruniu, Gdańsku, Wrocławiu, Poznaniu, Bydgoszczy, Łodzi, Przemyślu, Łańcucie, Kielcach, Sandomierzu, Tarnowie, Bieczu, Malborku, Opolu, Białymstoku, Bochni, Cieszynie, Olkusz, Rzeszowie, Szczecinie, Lublinie i plocku. W kilku innych miastach Bractwo posiada swoje przedstawicielstwa, m. in. w Gnieźnie, Kłodzku, Bolesławcu, Starogardzie Gdańskim, Żywcu, Ciechanowie, Pucku, Kołobrzegu oraz Wałbrzychu.

Siedzibą Bractwa jest Kraków - Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana - placówka, przy której na co dzień działa Krąg Miłośników Starego Krakowa. Władze Bractwa stanowi Rada Bractwa, składająca się z przedstawicieli każdego miasta członkowskiego, na czele której stoi Starszy Bractwa. Młodzież spotyka się co roku w innym mieście na ogólnopolskich zjazdach, w czasie których odbywają się konkursy, do których ich uczestnicy przygotowują się przez cały rok. W ciągu roku odbywają się w Krakowie posiedzenia Rady Bractwa. Owe spotkania i zjazdy posiadają dla Bractwa ogromne znaczenie. Stanowią naturalną okazję do poznania się młodych ludzi z różnych stron Polski, wymiany pomiędzy nimi doświadczeń, opracowania planu wzajemnych odwiedzin itp.

Posiedzenie Wielkiej Rady Bractwa (najwyższej jego władzy) jest płaszczyzną do opracowania planów działania na czas najbliższy. Miasto - gospodarz stara się zaprezentować przybyłym najcenniejsze pamiątki ze swej przeszłości. Na zjazd z reguły przybywa około setka uczestników. Są to delegacje kół, klubów, a także kręgów miłośników miast, które w trakcie roku szkolnego działają przy placówkach wychowania pozaszkolnego, przy muzeach lub też są sekcjami stowarzyszeń regionalnych. Istotą zjazdów jest to, iż są one przygotowywane dla młodzieży i przez młodzież, która samodzielnie prezentuje swoim rówieśnikom najcenniejsze obiekty swojego miasta i nas kilka dni przedzierzga się w ich pilotów - przewodników. Jak wykazało już pewne doświadczenie, młodzi ludzie doskonale znajdują się w tej roli, a posiadana i zdobywana wciąż wiedzą zaskakują nawet dorosłych opiekunów: nauczycieli i muzealników.

Bractwo wydaje również swoją gazetę, noszącą tytuł "Corona Muralis".

Ogólnopolskie Spotkania Bractwa Młodych Miłośników Starych miast odbywają się każdego roku, w czasie wakacji. Zjazdom tym zawsze tradycyjnie towarzyszą konkursy, zabawy edukacyjne, zwiedzanie wielu ciekawych obiektów oraz obrady Wielkiej Rady Bractwa.

Gospodarzami tych ogólnopolskich spotkań były już Gdańsk, Bydgoszcz, Toruń, Łańcut, Przemyśl, Poznań Gniezno (w roku 2003) oraz Wieliczka i trzykrotnie Kraków; w roku 2004 - Ziemia kłodzka, natomiast w roku 2005 - Cieszyn.

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania im. Cyryla Ratajskiego reprezentuje w Bractwie Młodych Miłośników Starych Miast Pan Mariusz Polarczyk,